

Tato diplomová práce se zabývá řízením o svéprávnosti, které je procesním odrazem právní úpravy omezení svéprávnosti obsažené v občanském zákoníku. Svěprávnost je klíčovým právním institutem pro možnost člověka právně jednat. V některých případech je však potřebné, z důvodu ochrany člověka, jej ve svéprávnosti omezit, popř. zvolit jiné vhodnější opatření. Procesní úprava takového řízení je s účinností od 1. 1. 2014 obsažena v zákoně č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, neboť obsahuje určité odchylky od klasického sporného řízení.

Cílem práce je komplexně shrnout a vyložit tuto právní úpravu včetně její vazby na úpravu hmotněprávní, poukázat na její nedostatky a navrhnout možnosti jejich odstranění. Za tímto účelem jsou v práci také konfrontovány názory odborné veřejnosti a dosavadní judikatura týkající se této problematiky.

Práce se skládá ze tří hlavních kapitol, které se dále člení na několik podkapitol a oddílů. Obsahem těchto tří kapitol je obecné vymezení pojmu svéprávnosti, exkurz do historie svéprávnosti a procesní úprava řízení o svéprávnosti.

Cílem první kapitoly je uvést pojem svéprávnosti. Úvodem je tedy svéprávnost představena a následně je kapitola rozdělena na plnou svéprávnost včetně způsobů jejího nabývání, omezenou svéprávnost a narušenou svéprávnost. Toto rozčlenění odráží různé „stupně“ svéprávnosti a reakci právní úpravy na ně. V rámci omezené svéprávnosti se práce blíže věnuje omezení svéprávnosti soudem, což je hlavní část hmotněprávní úpravy, ze které vychází řízení o svéprávnosti.

Druhá kapitola je začleněna, aby poukázala na historický vývoj institutu svéprávnosti a umožnila bližší pochopení tématu. Obsahuje vývoj svéprávnosti v jednotlivých historických etapách.

Zásadní je kapitola třetí zabývající se samotným řízením o svéprávnosti v aktuální právní úpravě. V této části jsou podrobně rozebrána jednotlivá zákonná ustanovení (včetně novely provedené zákonem č. 460/2016 Sb.). Pořadí jednotlivých podkapitol reflektuje průběh řízení před soudem až po podání opravných prostředků.

Závěrem své práce uvádím problematiku ustanovení a způsob, jak se s nimi vypořádala judikatura a praxe. Zároveň uvádím ta ustanovení, jejichž nedostatky přetrvávají a jakým způsobem by dle mého názoru měly být de lege ferenda odstraněny.